

Czucz Bálint szerint finoman, konstruktívan érdemes kezelni ezt a kérdést a jobb, hatékonyabb együttműködés reményében.

Nyitrai László tényekkel támasztja alá azt, hogy klímaváltozás van folyamatban. Ő nem híve a szakma félrehúzódnásának.

Hollósi Mihály: „Eléggé veszélyesnek tartom az olyan megnyilatkozásokat, hogy nincs is klíma-

változás, ezt csak felfűjják stb. melyek pl. egyes amatőr meteorológusok fórumán hangzanak el, nem vagy nehezen ellenőrizhető forrásokra hivatkozva. Nem véletlen a koppenhágai konferencia, hogy klímaváltozás tény, csupán az a kérdés, hogy az elkövetkezendő években, melyik szcenárió valószínűleg majd meg (remélve, hogy nem a legrosszabb!)”

A KLÍMAÜGY ÉS A METEOROLÓGUS TUDOMÁNYOS KÖZÖSSÉG

THE CLIMATE QUESTION AND THE METEOROLOGICAL COMMUNITY

Major György

Magyar Meteorológiai Társaság, H-1675 Budapest Pf. 39., major.gy@met.hu

Összefoglalás. Az írás a 2010. április 29-ei MMT előadói ülés harmadik részét tartalmazza.

Abstract. The paper presents the summary of the 3. part of session of Hungarian Meteorological Society was held 29 April 2010.

Mi, meteorológusok nagyon sokáig az éghajlattant a meteorológia részének tekintettük. Az 1980-as években az éghajlattan különálló éghajlattudománnyá alakult, nagyon sok tudományterület közreműködésével, és mostanában már úgy tűnik, kevesebb azon szakterületek száma, amelyeknek nincs közük az éghajlathoz, mint azon szakterületeké, amelyek hozzájárulnak az éghajlat tudományához.

Természetesen számos félreértésre és vitára ad lehetőséget, ha egy tudományos kérdéshez igen különböző tudományterületek nézőpontjaiból közelítünk (lásd az előadói ülés első és második részét), de „ügygyé” az éghajlat azzal vált, hogy a környezetvédelem, a politika és a gazdaság, valamint ezek révén a közvélemény is érdekeltté vált az éghajlat témájában. A meteorológusok számára, úgy tűnik, megoldhatatlan feladattá vált az, hogy az éghajlat szerteágazó és igen bonyolult rendszeréről hiteles tudományossággal röviden, de ugyanakkor hatásosan tudjanak kommunikálni mind a közvéleménynek, mind pedig a politikai és gazdasági közegnek. Ezt mutatja az Európai Meteorológiai Társaság sikertelen tréningje a témában, valamint a Meteorológiai Társaságok Nemzetközi Fórumának alakuló ülésén a témáról szóló napirendi pontban elhangzott megszólalásoknak a problémát elkerülő volta.

Magyarországon az MTA Meteorológiai Tudományos Bizottsága az 1990-es évek elején, nem sokkal az első IPCC-jelentés megjelenése után, kiadott egy néhány oldalas állásfoglalást a kérdéstről, amelyet az MTA Földtudományi Osztálya nyomtatásban megjelentetett. Ez az anyag tartalmában közel két évtized után is megállja a helyét. Hatása azonban

sem a közvéleményre, sem a társadalom speciális területeire nem volt. Ezen két évtized alatt nagyot fejlődött a klímapolitikának nevezett tevékenység, amely a politika eszközeivel kezeli a kérdést, jelentősen eltávolodva a szakmai és tudományos objektivitástól. Becslésem szerint két nagyságrenddel több klímapolitikus működik a világban is és hazánkban is, mint a klímával valóban tudományosan foglalkozó szakember. Ez azt is jelenti, hogy a politikai mentalitás jelentős hatással van nemcsak a kutatási pénzek elosztására, hanem a kutatási eredmények megfogalmazására, értékelésére és megjelenési lehetőségeire is. Az egyes tudományágak és azokon belül a részterületek igyekeznek saját „érdekeiket” védeni, ezért sokszor azonos szakterülethez tartozók sem tudnak közös állásfoglalást kialakítani. (Ebben a tudánypolitika mellett nagyobb szerepe van a szakmai kérdés bonyolultságának, a sok részeredmény között rendet és rendszert teremtő átfogó elmélet hiányának.)

Belátva a feladat nehézségét és átérzve a hatás felelősséget, én úgy gondolom, hogy a hazai meteorológusoknak célszerű lenne egy két oldalnál nem hosszabb közös álláspontot kialakítani arról, hogy mi az, amit tudunk az éghajlatról, és mi az, amit nem, valamint arról, hogy mennyire megbízhatóan tudjuk előrejelezni az éghajlatunk jellemzőit a következő 100 évre. Tudom, hogy a rövid szöveg szükségképpen egyszerűsít, és ezért támadható, de a meteorológusoknak is szólniuk kell a közvéleményhez az éghajlat múltjáról, jelenéről és jövőjéről, nem csak más szakterületek képviselőinek, és nem csak a klímapolitikusoknak.